

UNITAT 7

Títol VI. Infraccions i sancions administratives

CONTINGUTS

- 1. Introducció**
- 2 Infraccions**
- 3. Gravetat de les infraccions**
- 4. Sancions**
- 5. Disposicions Finals de la Llei**
- 6. Bibliografia**

1. Introducció

El títol VI de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, estableix un règim d'infraccions i sancions en matèria d'igualtat d'oportunitats de dones i homes. La Llei assenyala que qualsevol acte per omissió o per acció que comporti l'esdeveniment d'alguna de les situacions que aquest text descriu com una infracció, haurà de ser sancionada com una infracció administrativa, classificant-se alhora aquestes en lleus, greus i molt greus. L'àmbit subjectiu dels possibles actors de la infracció, s'estén tant a les persones físiques o jurídiques, tant com a les públiques o privades. Per tant, es tracta d'una possibilitat en la que pot incórrer qualsevol agent que es relacioni dins el teixit social de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

2. Infraccions

Aquesta realització d'omissions o actes típics, antijurídics i culpables previstes a la Llei, s'han de complementar, quan es tracti d'entitats locals, de conformitat amb el que disposa el títol XI de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases del Règim Local. El Dret administratiu sancionador es regeix per el principi de legalitat de la potestat sancionadora, previst en la Constitució Espanyola i en el Reglament per a l'exercici d'aquesta potestat. A més, sempre han d'estar presents el principi de proporcionalitat i el principi de prescripció. Convé fer especial menció a cada un d'aquets tres principis fonamentals que han de governar l'actuació de l'Administració:

- Principi de legalitat. Contingut a l'article 79, apartat primer, de la Llei balear d'igualtat, es tracta d'un principi general del Dret, reconegut expressament per la Constitució (arts. 9.1 i 103.1), que suposa la

submissió plena de l'Administració a la Llei i al Dret, la subjecció de l'Administració al bloc normatiu. El principi de legalitat implica, en primer lloc, la supremacia de la Constitució i de la Llei com a expressió de la voluntat general, enfront de tots els poders públics. A més, el principi de legalitat implica la subjecció de l'Administració a les seves pròpies normes, els reglaments.

La subjecció de l'Administració a la Llei es va entendre durant el segle XIX, i part del present, en el sentit que la Llei era un mer límit extern a l'actuació administrativa, de manera que l'Administració podia fer tot allò que la Llei no li prohibeix -teoria de la vinculació negativa-. No obstant això, actualment es torna a entendre el principi de legalitat en el seu sentit originari: totes les actuacions dels poders públics han d'estar legitimades i previstes per la Llei, de manera que l'Administració només pot actuar allí on la Llei li concedeix potestats. És a dir, el principi de legalitat implica que la Llei és l'únic mecanisme d'atribució de potestats a l'Administració. La subjecció de l'Administració a les seves pròpies normes es tradueix en el principi de no derogabilitat singular dels reglaments, reconegut en l'art. 52.2 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i procediment administració comú, que implica que l'Administració, que pot modificar o derogar els seus propis reglaments, no pot, no obstant això, implicar-los en casos concrets i determinats, fent excepcions als mateixos, amb independència de la jerarquia existent entre l'òrgan que dicta el reglament i el que dicta una resolució singular contrària al mateix.

És el principi més característic dels quals configuren l'Estat de dret; estableix la subjecció a les normes jurídiques -des de les constitucionals a les d'inferior rang de l'ordenament- de tots els ciutadans i dels poders públics, fins i tot quan aquests actuen amb facultats legislatives delegades. Del mateix principi deriva el denominat de legalitat de l'Administració, que tendeix a limitar l'exercici del poder discrecional.

1. Es consideren infraccions administratives en matèria d'igualtat d'oportunitats de dones i homes les accions i les omissions tipificades i sancionades en aquesta llei.

- Principi de proporcionalitat. Regulat a l'article 82 de la llei balear d'igualtat, es tracta de la correspondència entre la infracció i la sanció, amb interdicció de mesures innecessàries o excessives. Segons aquestes bases, la mesura que s'adopti haurà de ser apte per aconseguir la finalitat que la justifica i, a més, haurà d'adaptar-se de tal manera que es produeixi la menor ingerència possible.

Aquest principi ha estat expressament formulat per la jurisprudència europea, tant pel Tribunal de Justícia com pel Tribunal Europeu de Drets Humans en matèria sancionadora. A més, el Tribunal Suprem espanyol en Sentència de 10 de juny de 1981 ha qualificat al mateix de principi propi i característic de l'Estat de Dret, com un dels principis constitucionals de garantia penal, comú a tot l'ordenament sancionador. En aquest mateix sentit s'ha pronunciat el Tribunal Constitucional en Sentència 136/1999.

En concret, en l'àmbit administratiu, aquest principi es manifesta, d'una banda com a regla de moderació i funcionalitat, ja que les sancions hauran de ser en cada cas les necessàries perquè la privació compleixi la seva finalitat repressiva i preventiva. I d'altra banda com a regla de discrecionalitat limitada, en el sentit que serà la jurisdicció contenciós-administrativa la que controli, si escau, l'adequada aplicació de les mesures sancionadores per l'autoritat sancionadora competent, per la qual cosa aquesta no exerceix les seves funcions de manera totalment lliure, sinó subjecta a uns paràmetres prèviament delimitats i posteriorment revisats, en cas que això fos necessari.

Per determinar la quantia de les multes i l'aplicació de les altres sancions, l'òrgan competent ha d'atenir-se als criteris de graduació següents:

- a) La naturalesa dels perjudicis causats.
  - b) L'existència d'intencionalitat o reiteració.
  - c) L'esmena per part de la persona infractora dels defectes que donaren lloc a la iniciació del procediment abans que se'n dicti la resolució corresponent.
- Principi de prescripció. Les infraccions i sancions sempre han de ser presentades per a un temps concret, passat aquest, necessàriament les faltes han de prescriure. Si la llei no estableix res en aquets termes, s'entendrà aplicable la Llei 40/2015, de Règim Jurídic del Sector Públic. En el cas de la nova llei balear d'igualtat, aquest principi està recollit a l'article 83, on s'estableix el règim de prescripcions.
    1. Les infraccions administratives molt greus en les matèries que preveu aquesta llei prescriuen als dos anys; les greus, als dotze mesos; i les lleus, als sis mesos, comptadors a partir de la comissió del fet infractor.
    2. El termini de prescripció de les sancions imposades a l'empara d'aquesta llei és d'un any per a les sancions molt greus; per a les greus, de sis mesos; i per a les lleus, de tres mesos, comptadors sempre a partir de l'endemà del dia en què esdevingui ferma la resolució per la qual s'imposa la sanció.

3. Gravetat de les infraccions

Tal i com fa la anomenada Llei 40/2015, la Llei balear d'igualtat, categoritza les infraccions en tres grups, als seus articles 85, 86 i 87: lleus, greus i molt greus.

Es consideren infraccions lleus:

- a) Elaborar, utilitzar i difondre en centres educatius de les Illes Balears llibres de text i materials didàctics que presentin les persones com a inferiors o superiors en funció del sexe o difonguin una imatge vexatòria o discriminatòria de les dones.
- b) Incomplir els acords de col·laboració entre les administracions públiques i els mitjans de comunicació subscrits amb la finalitat d'eradicar les conductes afavoridores de situacions de desigualtat de les dones, que preveu l'article 66 d'aquesta llei.
- c) Vulnerar el principi d'igualtat d'oportunitats en la convocatòria de premis, honors i distincions.

Es consideren infraccions greus:

- a) L'incompliment de l'obligació de confidencialitat respecte de dades personals, socials i sanitàries de dones que constin en els expedients tramitats en aplicació del que estableix el títol V d'aquesta llei.
- b) Les infraccions lleus que es reiterin per segona vegada.

Són infraccions molt greus:

- a) La reiteració per tercera vegada o posterior d'una conducta infractora objecte d'infracció lleu.
- b) La reiteració per segona vegada o posterior de la infracció greu de l'obligació de confidencialitat respecte de dades personals, socials i sanitàries de dones que constin en els expedients tramitats en aplicació del que estableix el títol V d'aquesta Llei

Com s'ha vist a la unitat anterior, el títol V de la Llei fa referència a la violència masclista. Per tant, la Llei atorga una gran càrrega de responsabilitat a les relacions de confidencialitat que s'originen en tots els sectors en els que pugui ser tractat un supòsit de violència de gènere.

4. Sancions

La potestat sancionadora a què es refereix aquesta Llei correspon al concret òrgan administratiu que sigui competent en la matèria que s'estigui enjudiciant. Prèviament, aquestes competències han d'haver estat fixades per via reglamentària. Pel que fa al procediment a seguir, es tindrà en compte el Decret 14/1994, de 10 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament del procediment que s'ha de seguir en l'exercici de la potestat sancionadora a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i també els principis que estableixi la legislació bàsica estatal i autonòmica relatius al règim jurídic i al procediment administratiu de les administracions públiques i del sector públic.

Segons els articles 88 i 89 de la Llei, l'aplicació de les sancions s'ha de dur a terme de la manera següent:

- Les infraccions lleus es poden sancionar amb una advertència o amb una multa de fins a 3.000 €.
- Les infraccions greus es sancionaran amb una multa de 3.000,01 € a 30.000 €, o amb la prohibició d'accedir a qualsevol tipus d'ajut públic de les administracions públiques de les Illes Balears per un període comprès entre un i tres anys, o amb la inhabilitació temporal, pel mateix període, de la persona física o jurídica responsable per exercir la titularitat de centres o serveis dedicats a la prestació de serveis públics.
- Les infraccions molt greus es poden sancionar amb una multa de 30.000,01 € a 90.000 €, o amb la prohibició d'accedir a qualsevol tipus d'ajut públic de les administracions públiques de les Illes Balears per un període comprès entre tres i cinc anys, o finalment amb la inhabilitació temporal, pel mateix període, de la persona física o jurídica responsable per exercir la titularitat de centres o serveis dedicats a la prestació de serveis públics

La llei deixa oberta la possibilitat a la acumulació de dues o més d'aquestes sancions per a cada tipus d'infracció, sempre que es segueixin criteris d'intencionalitat, participació en la comissió o l'omissió, abús d'autoritat i reiteració. En qualsevol cas, la imposició d'alguna categoria d'aquestes sancions sempre haurà de ser fonamentada d'acord als principis constitucionals esmentats i la legislació vigent al temps que es duia a terme la infracció. Com a contrapunt necessari a aquesta qüestió, la llei també permet la concurrència d'aquestes sancions amb qualsevol altre responsabilitat en què es pugui incórrer pel que fa a altres àmbits. A més, quan amb motiu dels expedients administratius que s'instrueixen, les conductes a què es refereix aquesta llei puguin revestir caràcter d'infracció penal, l'òrgan competent per imposar la sanció ho ha de comunicar al Ministeri Fiscal, amb la finalitat d'exigir les responsabilitats penals en què hagin pogut incórrer els subjectes infractors, i s'ha d'abstenir de continuar el procediment sancionador mentre l'autoritat judicial no s'hi pronuncii. La llei ajusta pràcticament el seu contingut, pel que fa a infraccions i sancions, al contingut de l'esmentada Llei 40/2015.

5. Disposicions Finals de la Llei

La Llei deixa per el final una sèrie de puntualitzacions a les obligacions que ha desenvolupat al llarg del seu cos:

- ✓ Pel que fa a l'elaboració i desenvolupament dels protocols d'intervenció per a l'atenció a les víctimes de violència masclista, s'han de tenir enllestits en el termino màxim de dos anys des de l'entrada en vigor de la Llei.
- ✓ Pel que fa a les previsions de l'article 71 d'aquesta Llei quant a l'obligatorietat de disposar de centres d'acollida i serveis d'urgència, el Govern ha de garantir el finançament d'aquests recursos humans i materials fins que no entri en vigor el decret de traspàs que preveu l'article 14 d'aquesta Llei.
- ✓ Es deroga la 12/2006, de 20 de setembre, per a la dona, així com totes les disposicions iguals o inferiors contràries al text de la Llei 11/2016, d'igualtat de dones i homes.
- ✓ Es dóna la facultat al Consell de Govern i als consells insular perquè en el termini d'un any, es duguin a terme les disposicions reglamentàries que siguin necessàries per desplegar i aplicar aquesta Llei.
- ✓ S'inclou en l'àmbit de les seves competències, a la Llei 5/2000, per la qual es regula l'Institut Balear de la Dona, que aquesta entitat promourà i proposarà a l'Administració l'execució de projectes i l'impuls de mesures en aquestes matèries:
  - Una educació no sexista.
  - La incorporació de la dona al món laboral sense cap tipus de discriminació.
  - La salut de la dona.

- La participació de la dona en la vida pública.
- La protecció jurídica i social de la dona.
- El tractament de la dona en els mitjans de comunicació i en la publicitat.
- La promoció i el foment de la dona en el món de l'esport.
- Els continguts formatius per al personal destinat als centres o les unitats administratives que desenvolupen tasques relacionades amb polítiques d'igualtat.

6. Bibliografia

Donoso López, S.; Portero Ronda, C.; Sandalinas Félez, L. (2009). *La igualtat d'oportunitats entre dones i homes al mercat laboral: el repte dels plans d'igualtat*. Projecte Aurora. Barcelona.

Estatut d'Autonomia de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears

Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes

Llei 40/2015, de Règim Jurídic del Sector Públic

Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.